

ΤΟ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑ

Ἀναμνήσεις ρώσου διδασκάλου

(ὑπὸ Ἰδὼν Μπουκωνῶφ)

Α.

Τῇ 10 Δεκεμβρίου 1856 τὸ φῶς δὲν ἐσβέσθη κατ' ἀπασαν τὴν νύκτα εἰς τινὰ οἰκίαν τοῦ χωρίου τῶν Στρεφομένων Ἀμμιών.

Ὅπως χωρὶς ἐν κοιμᾶται κατὰ τέσσαρες χειμερινὰς νύκτας ἔγερται πολλάκις διὰ τὸ ἰδοῦν τὸν ἵππον του, ὃ ἀκούσῃ μὴ στρατιώτης ζῆτεϊ νὰ παραβιάσῃ τὸν φράκτην, καὶ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἡ κλειδωνία τῆς ἀποθήκης τῶν γεννημάτων εἴται καλῶς κλεισμένη. Ἐπανειλημμένως μεταβαίνει εἰς τὴν οὐλὴν του καὶ εἰς προφυλάξεις αὐταὶ δὲν εἶνε ὑπερβολικαί.

Οἱ ἐξελεθόντες τὴν νύκτα ἐκίνησαν τῶν εἰκῶν των, λίαν ἐκπλαγῆσαν ἰδόντες τοὺς Σαρκῶφ ἀγρυπνοῦντας τόσον ἔργῳ. Πολλοὶ μάλιστα ἐπλησίασαν εἰς τὰ παράθυρα, ἀλλ' ἐδύνατον νὰ ἴδωσι τι, ἕνεκα τῆς πύχνης τῆς παγωνιάς δι' ἣς ἐκαλύπτοντο αἱ ὕλαι. Ὁ Βασίλειος Ἀνδρονῶφ, ὅστις δὲν εἶχε μεταβῇ ἰνὰ παρατηρήσῃ μετὰ περιστάσεως, ἤκουε τὴν δευτέραν φωνὴν φρονὴν καὶ ὀδυνηρὰν κραυγὴν.

— Νὰ τί εἶναι! Πῶς δὲν τὸ ἐσκερδήκαμε; ἐσυλλογίσθη. Ἡ Ματρώνα κοιλοπονεῖ δι' αὐτὸ ἔχουν φῶς.

Ποῦναί τι ἡ Ματρώνα ἔτεκε μετὰ πολλὰς ὥρας πόνων, τόσων πολλῶν καὶ ὀδυνηρῶν, ὥστε ἡ μαῖα Ἀναστασία ἐμπεσιροτάτη ὄμως, ἤρξατο νὰ τὰ χάνῃ. Εἰς μάτην ἐποθεῖται τὴν ἀσθενῆ πρὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας, διατάξασκε τὸν Μητροφάνην νὰ ἀέλθῃ τρίς ἄνω τοῦ σώματος, εἰς μάτην εἶπε πρὸς τὴν δύσμοιρον γυναῖκα τὰ αἰτήσῃ συγχώρησιν ἀπὸ τοῦ συζόγου της, ὁ θεὸς δὲν τὴν ἀπελευθερώσεν... Ὁ ἱερεὺς ἦν νῆθη ν' ἀνοίξῃ τὰς θύρας τοῦ ἁδούτου, διότι ἦτο πολὺ ἄργά ἡ λαμπὰς δὴς τοῦ γάμου, ἐκ κτηνίου κηροῦ στοιχίζοντες τρία κοπέλια, ἕκαστε πρὸ τῆς εἰκῆς τῆς Ἀειπαρθένου.

— Ἀ! μὰ ποῦς ξέρεις τί κακὸς ἄνθρωπος θὰ γεννηθῇ! ἔλεγεν ἡ μαῖα.

Ὁ Μητροφάνης φωνὴν τὴν τουλούπαν του (ἐπανωφέρειαν) καὶ ἐσκεπθῇ, ἔστειλε πρὸς τὴν θύραν. Δύο παιδίσκαι, ἀποκαμουσκαὶ νὰ κλαίωσιν, ὕπνωτον ἐνηγκαλισμέναι, καθήμεναι ἐπὶ ἐδωλίου. Τὴν σιγὴν ἐτάραττε μόνον ἡ μεμνημένη ἀναπνοὴ τούτων καὶ οἱ ἄνοιχοι στεναγμοὶ τῆς αὐτοῦς Ματρώνας. Ἡ τερπὴν ἡκούτο ὀπισθεν τῆς θερμάστρας.

Ὁ θεὸς τὴν ἐλέησεν ἐπὶ τέλους! Ἡ Ματρώνα, ὠρὰ καὶ ἀπυθνημένη κατέπεσεν ἐπὶ τῶν τοιτίων προσκεφαλαίων της, ἐν ᾧ ἡ μαῖα ἤγειρεν εἰς τοὺς βραχίονάς της παχὺ παιδίον.

— Καλὰ σὰς τὸ ἔλεγα ἐγώ, ἀγόρι εἶναι!

Ἀκούσας τὰς κραυγὰς τοῦ παιδίου, ὁ Μητροφάνης εἰσηλθε.

— Τί μᾶς στέλλει ὁ θεός, κυροῦλα; ἡρώτησε συγκεκνημένως.

— Ἀγόρι σοῦ στέλλει, Μητροφάνη, ἀγόρι... Παρασκευάσω πάντοτε ὅτι δὲν ἔχει κανένα νὰ σὲ βρῇ εἰς τὸ ὄργωμα; Νάτος λοιπὸν! Σοῦ τὸν ἔδωκεν ὁ θεός! Γιὰ ἰδὲς πῶς ἐκούρασε τὴν μητέρα του...

Ἡ Ματρώνα ἡμιτηνέψζε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Κορίτσι ἢ ἀγόρι εἶναι; ἡρώτησε διὰ φωνῆς ἀσθμαινούσης.

— Ἀγόρι! ἀγόρι! ἀπεκρίθη εὐθύμως ἡ γραῖα.

— Καὶ ζευγηλάτης, προσέθηκεν ὁ Μητροφάνης... γιὰ κύταζε τοὺς ὤμους του...

— Φτύσε πρῶτα καὶ πὲς ἀπὸ καλὴ ὥρα τὸ εἶπα ἐν εἵπεν ἡ μαῖα.

Ἀλλ' ὁ Μητροφάνης δὲν ἤδύνατο νὰ κατασιγῇ τὴν χαρὰν του. Ἐβόδιζε κατὰ μῆκος καὶ πλάτος ἐν τῷ ὁματίῳ,

ἐγίζων τὰ πάντα χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τί ἔπραττεν, εἰς τοιοῦτον δὲ τρόπον, ὥστε ἡ μαῖα τῷ εἶπεν ἀποτόμως:

— Τί ἔχεις λοιπὸν καὶ κάνεις ἔτσι; Πήγαινε καλλιτέρα νὰ φέρῃς ξύλα καὶ νὰ ζεστάνῃς νερὸ γιὰ τὸ λουτρό! Κοντεύει νὰ ζημερώσῃ...

Ὁ Μητροφάνης ἐθέρμανεν ὕδωρ διὰ λουτρόν, ἀλλὰ τὸν νέον ζευγηλάτην τοῦ δὲν ἤδύνατο νὰ λησμονήσῃ, κατὰ τὰς ἐπομένας δὲ ἡμέρας ἱστατο ἐν ἐκστάσει πρὸ τοῦ κατερόθρου ἐκείνου ἄρενος παιδίου, τὸ ἐλάμβανε περιχαρῆς ἀπὸ τῶν ἀγκαλιῶν τῆς μητρός του καὶ τὸ ἐθλίβεν ἐντὸς τῶν τραχέων χειρῶν του: «θὰ γείνη ζευγηλάτης!» ἔλεγε...

Ὁ Μητροφάνης δὲν ἦτο πλέον νέος, ἀπὸ τῶν τεσσαρακονταύτης. Ἐν τῷ χωρίῳ ἐθεωρεῖτο πλούσιος, ἀλλ' ἀπαντες ἐγνώριζον, ὅτι ἵνα ἀποκτήσῃ τὴν εὐπορίαν ταύτην ἐπὶ μακρὸν ἐβασανίσθη, εἰργάσθη καὶ ἐστερήθη πολλά. Τὸ πίνειν ἐθεώρει ὡς τὸ βερύτατον ἀμάρτημα τοῦ κόσμου. Εἰς τὰς συνελεύσεις τῆς κοινότητος ἐπέπληττε σφοδρὰ τοὺς κακοπληρωὰς τῶν φρονῶν! Οἱ αὐτῆσφι ὀφθαλμοὶ τοῦ καθίσταντο περιφρονητικοί, τὸ πλκὺ μέτωπόν του ἐρρυτιδούτο, ἡ δὲ πλατεῖα καὶ τυλώδης χεὶρ του ἔσφην ἀδιακόπως τὴν μακρὰν μέλαιναν γυναιάδα του. Μέχρι τῆς γεννήσεως τοῦ υἱοῦ του, δὲν ὑπῆρξε πένθη εὐτυχίας. Ἐβλίβτο καίριως ὅταν ἐσυλλογίζετο ὅτι ὅλη ἡ περιουσία τὴν ὅποιαν εἶχεν ἀποκτήσῃ, ἤθελε περιέλθῃ εἰς ξένας χεῖρας, εἰς τοὺς συζύγους τῶν θυγατέρων του, εἴτινες οὐδὲ θὰ τὸν ἡγορίστευον καὶ... Ὁ υἱὸς ἀφῆρησε τὴν θλίψιν ταύτην ἀπὸ τῆς καρδίας του. Ἐγώριζε τώρα διὰ τινὰ εἰργάζετο, διὰ τινὰ ἤθελε στερηθῇ, διὰ τινὰ δὲν θὰ ἐκοιμᾶτο ὅσον ἀπῆρτιτό.

Τὰ πάντα προήγγελλον, ὅτι τὸ παιδίον ἤθελε πραγματοποιήσῃ τὴν ἐλπίδα τοῦ πατρὸς του. Ὁ ξανθὸς καὶ ζωηρὸς Μαξιμκάς ἐγένετο ὠραῖος νεανίας, εὐρύνοτος καὶ παρατηρῶν μὲ τοὺς ὠραίους μεγάλους βαθυκυάνους ὀφθαλμούς του, ἔχοντας γλυκεῖαν καὶ ρεμβῆν ἐκφρασιν, τὴν περιστοιχιζούσαν αὐτὸν πλέσιν τοῦ θεοῦ. Οὐδὲν τὸ ἐκτακτὸν συνέβη αὐτῷ κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν του, ἐκτὸς τοῦ ὅτι προτοῦ μάθῃ νὰ κολυμᾷ ὀλίγον ἐδέησε νὰ πνιγῇ τρίς ἢ τετράκις, καὶ ὅτι ἔπεσαν ἀπὸ τοῦ ἵππου, πρᾶγμα ἀναπόφευκτον καὶ μὴ ἀξιούμενον οὐδὲ μνείας σχεδόν. Ἐπταετής ἐδωλοκόμει ἤδη, δεκαετής ὄργονεν, ἐνδεκαετής μετέβη εἰς τὸ σχολεῖον.

Ὁ διάκονος τῆς ἐκκλησίας ἐσύττησε σχολεῖον ἐν τῷ χωρίῳ τῶν Στρεφομένων Ἀμμιών. Εἶχε σπουδάζῃ ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Σχολῇ καὶ πολὺ ἐπεμείλειτο τῶν μαθητῶν του, εὖς σπανίως ἔδερ. Καὶ ὄμως πολὺ ὀλίγους εἶχε.

Τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ τιμαριούχος τῆς κοινότητος ἦτο Γολοβάνωφ τις. Ἐπὶ εἰκοσαετιᾷ δετέλει ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, ἀφ' οὗτο αἱ Στρεφόμεναι Ἀμμοὶ ἀνῆκον εἰς τινὰ ἄρχοντα. Ἡ μακρὰ αὕτη ὑπηρεσία τῷ ἔδωκε μεγάλην πείραν καὶ τὸν ἔρωτα τῆς παιδείας, χάρις εἰς τὴν ὅποιαν, ἔλεγεν, ἕκαστος χωρὶς ἡδύνατο ἡμέραν τινὰ νὰ γείνῃ ὁμοῖος τῷ ἁσπῷ, καὶ τῇ ἐπιμῶνῃ αὐτοῦ ἡ κοινότης ἀπεφάσισε νὰ ἐλαττώσῃ τὸν φόνον ἐνὸς τε τὰ ρ τ ο υ ψ υ χ ῆς δι' ἐκάστην οἰκογένειαν ἣς ἐν ἄρρεν τοῦλάχιστον ἤθελε μεταβαλῇ εἰς τὸ σχολεῖον, αἱ δὲ ψ υ χ αἱ αὐταί, αἵτινες ἀσφροῦντο ἀπὸ τοῦς μὲν, θὰ προσετίθεντο εἰς τοὺς φόρους τῶν οἰκογενειῶν αἵτινες δὲν ἐπεμπον τὰ τέκνα των εἰς τὰ μαθήματα τοῦ διακόνου.

Ὁ Μητροφάνης ἐπίσης ἔκρινεν, ὅτι ἡ εἰς τὸ σχολεῖον μετὰδασίς ἦτο ἀπώλεια χρόνου. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀτακτικότητος τοῦ φόρου τριῶν ρουβλίων κατ' ἔτος, ἀτεράσισε νὰ τελέλῃ τὸν Μαξιμκάν. Τὴ συνέβη ὁμοῖως. Καὶ αὐτὸ φθιόπωνον εἶχεν ἀνάγκην τοῦ παιδίου του κατὰ τὸν χειμῶνα δὲν ἦτο καὶ ἀνάγκην νὰ μεταβαλῇ, τοιοῦτοτρόπως ὥστε, κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους προσέθηκαν εἰς αὐτὸν τὸ τεταρτὸν ψ υ χ ῆς. Ὁ Μητροφάνης ὠργίσθη.

— Ἀφ' οὗ εἶν' ἔτσι, εἶπε δίδων τῷ τιμαριούχῳ τὰ τρία ρουβλία, δὲν θὰ ξαναῶδῃς τὸν Μαξιμκάν εἰς τὸ σχολεῖόν σου.

— Ἄν τὸν στείλῃς, θὰ σὲ ἀποδώσωμεν πάλιν τὰ χρήματά σου, θὰ σὲ δώσωμεν μάλιστα τὸ αὐτὸ ποσὸν ἕκαστον ἔτος, μέχρις ὅταν τὸ παιδίον γείνῃ ἐφηβος.

Οὐδὲν ὄμως ἐγένετο, πρὸς μεγάλην θλίψιν τοῦ παιδίου. Δὲν ὑπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖον, δι' ὃ συχνάκις ἐκλαύσεν. Ὅταν ὁ πατήρ του τὸν ἐδῆκεν κλαίοντα, τῷ ἔρριπτε τοιοῦτον βλέμμα ὥστε πρὸς στιγμὴν, ἔπαυον ταῦτα νὰ ρεῶσιν.

Ὁ Μαξίμκας ἐσιώπα. Ὅταν ὅμως εἶδε τὸν Κάρολον Ἰβάνοβιτς λαβόντα τὸ Ἀλφάβητάριον καὶ πλησιάζοντα αὐτὸ εἰς τὸ πῦρ, τότε δλόκληρον τὸ αἷμά του συνηθοίσθη εἰς τὴν καρδίαν του.

— Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Κάρολε Ἰβάνοβιτς! μὴ τὸ ριχνῇς ἐς τὴ φωτιά! δεῖνέ με καλλιτέρα...

— Νὰ σὲ δειρῶ; Ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τὸ ἀπαγορεύει...

Τὸ Ἀλφάβητάριον ἐρρίφθη εἰς τὸ πῦρ. Μεθ' ὃ Κάρολος Ἰβάνοβιτς ἐξῆλθε λέγων·

— Ἀν ξαναφέρῃς ἄλλο, θὰ τὸ κάψω πάλιν!

Ὁ Μαξίμκας ἐπὶ μακρὸν ἔκλαυσε. Ἄν' οὐ ἔκπεσαν τὸ Ἀλφάβητάριον, εἶδε νὰ τὸ πληρώσῃ εἰς τὸν συνάδελφόν του καὶ ν' ἀγοράσῃ ἕτερον ἕνα ἐξακολουθήσῃ τὰς μελέτας καὶ μόνον ἐν κοπένκον τῷ ἀπένειμε!

Ὅταν ὁ Νικήτας ἐξύπνησεν ἐξήγησε τὸ ἀντίτιμον τοῦ βιβλίου του.

— Περίμενε ἡλίχι, σὲ παρακαλῶ! Δὲν ἔχω τίποτε τώρα.

— Τίποτε δὲν ἔχεις! Πότε λοιπὸν θὰ πάρῃς;

— Τὴν πρώτη γιορτάσιμη ἡμέρα θὰ πάω σπίτι καὶ θὰ πάρω.

Ἀλλ' ὁ Νικήτας δὲν ἤθελε νὰ περιμένῃ.

— Ἐχεις καινούρια ὑποδήματα, τὰ δικά μου εἶνε παλαιά.

Τὰ ἀλλάζομε; Ἔτσι πληρώνεις τὸ Ἀλφάβητάριον. Μετὰ τινος διαταγμῶς, ὁ Μαξίμκας συγκατατέθη καὶ ἔλαβε τὰ τρυπημένα ὑποδήματα τοῦ Νικήτα.

— Τί θὰ εἶπω σπίτι μου; ἡρώτα θελημαμένως παρατηρῶν τὰς ὁπὰς τῶν ὑποδημάτων, ἐν ᾧ ὁ Νικήτας ἀποθαμάζων τὰ ἰδικά του τῷ ἀπεκρίθη ἀφελῶς.

— Πες πῶς τὰ ἔκαψες, νά.

Ὁ Μαξίμκας ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν ταύτην. Ὁ Μητροφάνης ἐπέπληξε τὸν ἀνόητον υἱὸν του καὶ τὰ πάντα ἐτελείωσαν.

Ἀλλ' ὁ παῖς δὲν εἶχε πλέον Ἀλφάβητάριον καὶ χρήματα διὰ ν' ἀγοράσῃ ἕτερον, διότι ὁ πατήρ του ἐλάμβανε τὸν μισθὸν τοῦ ἀπὸ τοῦ ἐργοστασίου. Ἀλλὰς τε τὸ βιβλιοπωλεῖον ἀπέγχε δεκαπέντε βέρστικ ἀπὸ τοῦ χωρίου καὶ δὲν ἦδυνάτο ν' ἀπευσιάζῃ οὔτε νὰ ἐπιφορτίσῃ τινὰ νὰ τῷ ἀγοράσῃ, διότι οἱ συναδελφοὶ τῷ ἤθελον τὴν ἐμπαίξῃ καὶ ὁ πατήρ του θὰ ἤρνετο.

Ἐν τούτοις ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ λόγον περὶ τούτου.

— Μανθάνω νὰ διαβάζω, πατέρ, εἶπε δειλῶς, ὅταν μετέβῃ εἰς τὴν οἰκίαν κυριακὴν τινά.

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ πατήρ του ἔκοπτεν ἄρτον.

— Τί φαντασίαις εἶν' αὐταῖς! ἀπεκρίθη δι' ὑποκόφου φωνῆς.

Ἐγὼ δὲν ξέρω νὰ διαβάζω, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἔκαμα χρήματα... Ἀφῆσε αὐταῖς ταῖς κουταμάραις! Θέλεις νὰ γείνης μέθυσος σὰν κ' ἐκείνους ποῦ κρατοῦν τὴν πένναν; Μὴ γιὰ πάντα σοῦ λέγω νὰ μὴ τὰ συλλογίζῃσαι αὐτὰ πλέον...

Καὶ ἐκτύπησε τὴν τράπεζαν διὰ τοῦ μαχαίριου του.

Ἐκτοτε ὁ Μαξίμκας ἐκρύπτετο. Παρατηθεὶς τῆς ἀγορᾶς Ἀλφάβηταρίου, ἤρξατο νὰ συναθροεῖζῃ ἅπαντα τὰ τυπωμένα τεμάχια χάρτου ὅσα ἡδύνατο νὰ εὑρῇ. Τὰ ἡπλώνεν ἐπὶ τῶν γονάτων του πρὸ τῆς πυρᾶς, τὰ ἀνεγίνωσκε πολλάκις, μὴ ἐννοῶν μὲν πάντοτε τὴν ἔννοιαν, διότι αἱ γραμμαὶ ἦσαν κεχωρισμένοι εἰς τὸ μέσον, ἀλλὰ τῷ ἦτο ἀδιάφορον τοῦτο, καὶ ἦτο εὐτυχής. Ἐγνώριζε νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ τοῦτο τῷ ἤρκει. Μετ' οὐ πολὺ οὐδὲν χαρτίον εὐρίσκειτο ἐρριμμένον εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Ὅταν ὅμως ἦλθον αἱ ἀπόκρεω ὁ Μαξίμκας δὲν εἶχεν οὐδὲν ν' ἀναγινώσκῃ. Ἰδέα τις αἴφνης τῷ ἐπήλθεν. Ἐνίφθη καλῶς, ἐνεδύθη καὶ ἐβῆ πρὸς τὸ ταμεῖον τοῦ ἐργοστασίου διὰ νὰ ἴδῃ τὸν ὑποδιευθυντὴν Ἰβάν Δανίλοβιτς. Τὸν ἐπῆρτον πολὺ ὄλοι καὶ ἔλεγον ὅτι ἐλάμβανε τριάκοντα ρούβλια κατὰ μῆνα. Ὁ Μαξίμκας τὸν εὔρε καπνίζοντα σιγάρον εἰς τὸ γραφεῖον τὸ ὅποιον δὲν ἦτο καλῶς εὐτρεπισμένον, με τοὺς ρυπαροὺς κιτρίνους τοίχους του καὶ με τὰς παλαιὰς εἰδρας τοῦ Ἀφ' οὗ ἔχαιρέτισε τὸν ὑποδιευθυντὴν, ὁ Μαξίμκας τῷ εἶπε χαμηλοφώνως.

— Ἦλθα, σὲ εἶς Ἰβάν Δανίλοβιτς...

— Θέλεις χρήματα; Ὅχι, παιδί μου πρὸ τοῦ Σαββάτου!

— Ὅχι δι' αὐτὸ, ἐφέλλιζεν ὁ Μαξίμκας, περιστρέφον ἀενάως τὰς χεῖράς του τὸν σκουφὸν του.

— Τί θέλεις λοιπόν;

— Μήπως ἔχετε παλαιὰς ἐφημερίδας ἢ ἄλλα τυπωμένα χαρτιά περὶ νὰ μὴ χρειάζεσθε;

— Τί θέλεις νὰ τὰ κάμῃς;

— Τσιγάρα.

— Πῶς! καπνίζει; Δὲν ἔχετε προλήψεις σεῖς εἰς τοὺς Ἀμους;

— Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ πατέρας μου δὲν καπνίζει, ἀλλ' ἐγὼ ἐσυνείθισα εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἐξηκολούθει ψευδόμενος ὁ Μαξίμκας ἐρυθρῶν.

— Νά! ἔχομεν ἐκεῖ... Καὶ ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι ἤθελες νὰ τὰ διαβάσῃς.

Καὶ ὁ Ἰβάν Δανίλοβιτς τῷ ἔδωκε δεκάδα παλαιῶν ἀριθμῶν τοῦ Ὑοῦ τῆς Πατριδοῦ.

Ὁ Μαξίμκας ἔλαβε τὸν θησαυρὸν του, ἀφ' οὗ ἔχαιρέτισεν ἐδῶφαιώς καὶ τὸν ἐθήκεν ὑπὸ τὸ ἐνδυμά του. Ὁ Νικήτας πολὺ ἐξεπλάγῃ ἀκούσας αὐτὸν ἄλγοντα, εἰς ἀπάσας δὲ τὰς ἐρωτήσεις αὐτοῦ ὁ Μαξίμκας ἀπεκρίνετο·

— Εἰμαι εὐτυχής, νά.

Τὴν νύκτα ἐκείνην δὲν ἐκοιμήθη· ἔθλιβε περιχαρὴς τὸν πλοῦτον του ἐπὶ τοῦ στήθους του. Ὅταν ὁ Νικήτας ἐκοιμήθη, ἐξέβαλε μίαν ἐφημερίδα καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὴν ἀνάγνωσίν της. Ἐλάλουν περὶ ἐπαναστάσεως τῆς Πολωνίας, καὶ τῆς μεσολαβήσεως τῆς Δύσεως. Ἀνεγίνωσκε τὰς λέξεις, τὰς ἐννοεῖ, ἀλλ' ἡδυνάτει νὰ ἐννοήσῃ τὰς φράσεις...

— Θεέ μου, πῶς νὰ κάμω διὰ νὰ καταλάβω ὅλα αὐτά; Εἶναι ὅμως ἄνθρωποι ποῦ τὰ καταλαμβάνουν, Διότι εἰμαι περὶ ἀνόητος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐγὼ; Ὅχι θέλω νὰ καταλαβάνω καὶ θὰ τὸ κατρωθῶ!

Ἀνεγνώσε πλειστάκις ἅπαντα τὰ φύλλα ἐκεῖνα εἰς τινὰς ἐβδομάδας.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ἡ φετεινὴ καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις τοῦ Βερολίνου θέλει ἀνοιχθῇ τῇ 15ῃ Ἰουλίου καὶ θὰ κλεισθῇ τῇ 30ῃ Σεπτεμβρίου. Ἐπιστῇ οἱ καλλιτέχναι θὰ μετέχωσι φέτος καὶ τῶν ἐν Μονάχῳ καὶ Βιέννῃ ἐκθέσεων, θέλει αὐξηθῇ σημαντικῶς τὸ τμήμα τὸ προσωρισμένον δι' ἐδρεογραφίας καὶ τὰς πολλαπλασιαστικὰς τέχνας, οἷον φωτογραφίαν κτλ.

*

Τῇ 10ῃ Μαρτίου ἤρχισεν ἐν Μαγντία ἔκθεσις πτηνῶν, παρσκευαζομένη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τῶν ἐν Αὐστρίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ πτηνοτρόφων καὶ κινησασα μεγάλως τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐιδημόνων, διότι κατὰ τε πληθὺς, ποῖον καὶ ἀξίαν τὰ ἐκτεθέντα πτηνὰ εἶνε ἀξιολογώτατα.

*

Τῇ 24ῃ Μαρτίου ἠνέφθη ἐν Βιέννῃ ἔκθεσις τροφῆς καὶ παιδείας τῶν παιδῶν. Κατ' ἐντολὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας, μετέσχον τῆς ἐκθέσεως πολλὰ καθιδεύματα ἀσχολούμενα εἰδικῶς περὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδῶν, εἷον ὀφθαλμορροεῖα κτλ. Ἐξ Ἰαπωνίας πέμπεται μέγα πληθὺς ἰαπωνικῶν παιγνίων καὶ μέσων διδασκαλίας τῶν παιδῶν. Εἶνε δ' ἀληθῶς ἡ θεὰ τῆς τεχνικώτατα διατεταγμένης ἐκθέσεως πάντως καὶ τερπνῇ λίαν καὶ διδασκτικώτατη.

*

Ἡ ἑταιρία τῶν χαρτοποιῶν τῆς μέσης Γερμανίας παρασκευάζει ἐν Δειψίᾳ ἐκθεσιν γραφικῆς ὕλης, χαρτοποιίας καὶ βιβλιοποιίας κατὰ τὴν μεγάλην τοῦ Πάσχα πανήγυριν, τῇ 15ῃ καὶ 16ῃ Ἀπριλίου.